

Františkovo slovo

č.169

Papež: Rozum nepozvedající se k Tomu, co ho přesahuje, se odlidšťuje

Papež: Chudí nám otevírají cestu do nebe

Svatý otec: Žijeme-li ve strachu před Bohem, nemůže být náš život plodný

Proti kulturní a duchovní kolonizaci je jediný lék - mučednictví

Papež: Mše není pouhá vzpomínka na minulost

Nepečujeme příliš sami o sebe a vlastní společnosti, vyzval papež františkány

Římský biskup vyzval ke kontemplativnímu pohledu na migraci

Papež: Zvítězit nad dostředivou silou vlastních zájmů

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež: Rozum nepozvedající se k Tomu, co ho přesahuje, se odlidštuje

Vatikán. Dílo Benedikta XVI. a jeho magisterium zůstávají živým a vzácným dědictvím pro církve, řekl papež František při dnešní audienci Vatikánské nadace nesoucí jméno emeritního papeže u příležitosti předání cen, které každoročně uděluje. Letošní laureáti jsou mimo jiné výrazem ekumenické sounáležitosti. Ceny dnes převzal luteránský teolog *Theodor Dieter*, který se významně podílel na redakci „Společného prohlášení o nauce o ospravedlnění“ v roce 1999. Dále profesor katolické dogmatiky a člen vatikánské Mezinárodní teologické komise *P. Karl-Heinz Menke* a konečně hudební skladatel estonského původu, *Arvo Pärt*, pravoslavný křesťan, který je od roku 2011 členem Papežské rady pro kulturu.

„S radostí jsem přijal ideu rozšířit horizont této ceny a zahrnout do ní vedle teologie také umění a vědy, které jsou s ní přirozeně svázány. Je to rozšíření dobře odpovídající vizi Benedikta XVI., který mnohokrát výstižně poukázal na krásu jakožto privilegovanou cestu, která člověka otvírá pro transcendenci a setkání s Bohem.“

Komentoval papež František inovaci, kterou představuje ocenění hudebního skladatele. Vyzdvihl rovněž trvalou roli papeže Benedikta pro dnešní církve:

„Jeho modlitba a nenápadná povzbuzující přítomnost nás doprovází na společné cestě. Jeho dílo a jeho magisterium nadále zůstává živým a vzácným odkazem pro církve a pro naši službu. Právě proto vybízím vaši nadaci, aby nepřestávala studovat a prohlubovat chápání tohoto odkazu, a zároveň hleděla kupředu a uplatňovala jeho bohatství jak prostřednictvím výkladu spisů Josepha Ratzingera, tak v dalším rozvíjení studia, teologického a kulturního bádání v jeho duchu rovněž v nových oblastech, kde dnešní kultura vybízí víru k dialogu.“

Tento dialog je pro člověka životně důležitý, zdůraznil papež, protože víra, která není vtělena do své doby se stává abstraktní, a rozum, nepozvedající se k Tomu, co jej přesahuje, se odlidštuje. Jak totiž napsal v předmluvě k encyklice *Fides et ratio* sv. Jan Pavel II., víra a rozum jsou dvě křídla, která pozvedají lidského ducha ke kontemplaci pravdy, citoval František.

„Joseph Ratzinger nadále zůstává mistrem a blízkým mluvčím všech, kdo užívají daru rozumu, aby odpovídali na povolání člověka hledat pravdu.“

Dodal Svatý otec a připomněl, že biskupské heslo Benedikta XVI. „*Cooperatores veritatis*“, figurující také na právě předaných diplomech, vystihuje smysl díla a služby emeritního papeže a poukazuje na to, že také laureáti věnovali svůj život svrchovanému poslání služby pravdě, diakonii pravdy. S povděkem poukázal také na ekumenický ráz letošních cen:

„Těší mne, že významné osobnosti dnes oceněné touto cenou pocházejí ze tří různých křesťanských vyznání, včetně luteránského, s nímž jsme letos prožili obzvláště důležité okamžiky setkání a společné cesty. Kristova pravda není pro sólisty, nýbrž je symfonická: vyžaduje poslušnou spolupráci, a harmonické sdílení. Její hledání, zkoumání kontemplace a společné převádění do praxe v lásce, nás mocně táhne směrem k plné jednotě mezi námi. Pravda se tak stává živým pramenem stále užších pout lásky.“

Řekl papež František během audiece, při níž předal diplomy letošním laureátům ceny Josepha Ratzingera – Benedikta XVI. a v jejímž závěru zazněla skladba Arvo Pärta *Vater unser*, kterou zazpíval skladatelův syn za klavírního doprovodu svého otce. Všichni laureáti se včera setkali také s Benediktem XVI., kterého navštívili (foto) v jeho rezidenci ve vatikánských zahradách.

Svatý otec: Ne všechno, co je možné technologicky, je přípustné eticky

Vatikán. Papež František přijal dále účastníky plenárního zasedání Papežské rady pro kulturu. Předmětem jejich letošní reflexe byly otázky vědeckotechnologického rozvoje, především v oblasti genetiky, neurologie a umělé inteligence.

„Tento vědecký a technologický rozvoj vede mnohé k přesvědčení, že se nacházíme v jedinečném okamžiku dějin lidstva, téměř na úsvitu nové éry a při zrodu nové lidské bytosti, která bude nadřazená tomu, co jsme dosud poznali. (...) Církev, která pozorně sleduje radosti a naděje, úzkosti a obavy lidí své doby, chce proto klást lidskou osobu a otázky, které se jí týkají, do centra svojí reflexe.“

Otázku po místu člověka a jeho situaci nacházíme už na prvních stránkách Bible. Antropologická odpověď na ni se rozvíjí kolem základních prvků, kterými je vztahovost a svoboda. Na tomto základním rozvrhu se po staletí zakládalo myšlení velké části lidstva. Dnes jsme však nezřídka svědky jeho zpochybňování. Dnešní antropologie je ovlivňována sociálně ekonomickými faktory, přemísťováním obyvatelstva, interkulturní konfrontací, šířením globální kultury a především velkými objevy vědy a důmyslnými technologickými vynálezy, např. tzv. myslícího stroje. Její horizont se proto stává stále tekutější a proměnlivější - konstatuje papež. Jakkoliv je nutné ocenit úsilí všech, kdo se ve vědecké oblasti zasazují za pokrok lidstva, je nutné upozornit na to, že Bůh člověku svěřil svět, aby o něj pečoval podle logiky nezištnosti a lásky a nikoli ve snaze nad ním panovat.

„Věda a technologie nám pomáhají posunovat hranice poznání přírody a zejména lidské bytosti. Samy však nedokáží poskytnout všechny odpovědi. Dnes si stále více uvědomujeme, že je nutné čerpat z pokladů moudrosti uchovávaných v náboženských tradicích, v lidové moudrosti, literatuře a umění, které se dotýkají hloubky tajemství lidské existence; nezapomínat, ba spíše znovu objevovat tyto obsahy ve filosofii a teologii.“

Papež připomněl, že církev nabízí dva zásadní principy dialogu mezi věřícími a vědeckou komunitou. Prvním je *ústřední postavení člověka a všeobecné rozdělování dober vzešlých z technologických poznatků a výtvarných děl.*

„Nakonec zůstává stále platný princip, že ne všechno, co je technicky možné nebo proveditelné je právě proto také eticky přijatelné. Věda, stejně jako jakákoli jiná lidská činnost je si vědoma svých mezí, které musí respektovat pro blaho samotného lidstva a vyžaduje smysl pro etickou odpovědnost. Pravým měřítkem pokroku, jak připomněl bl. Pavel VI., je dobro každého a celého člověka.“

Uzavřel papež František svoji promluvu ke členům Papežské rady pro kulturu.

19.11.2017

Papež: Chudí nám otevírají cestu do nebe

Vatikán. V bazilice sv. Petra sloužil dnes Svatý otec mši svatou za účasti čtyř tisíc potřebných z Říma a římského kraje Lazio u příležitosti prvního Světového dne chudých, který vyhlásil na sklonku Svatého roku milosrdenství. Papež František kázal na texty 33. neděle liturgického mezidobí a svoji homilii zakončil:

„V chudých se projevuje přítomnost Ježíše, který, ačkoli byl bohatý, stal se chudým (srov. 2 Kor 8,9). Proto je v nich, v jejich slabosti „spásonosná síla“. A třebaže mají v očích tohoto světa malou cenu, jsou těmi, kdo nám otevírají cestu do nebe, jsou naším „cestovním pasem do ráje“. Máme evangelní povinnost pečovat o ty, kteří jsou naším pravým bohatstvím, a činit tak nejenom tím, že jim dáme chléb, ale také s nimi lámat chléb Slova, jehož jsou nejpřirozenějšími adresáty. Milovat chudého znamená bojovat proti veškeré duchovní i materiální chudobě.

A prospěje to nám. Když přistoupíme k tomu, kdo je chudší než my, dotkne se to našeho života. Připomeneme nám to, na čem opravdu záleží, tedy na lásku k Bohu a bližnímu. Pouze láska trvá věčně, vše ostatní pomíjí. Co tedy investujeme do lásky, přetrvává, ostatní pomine. Můžeme se dnes zeptat: »Na čem mi v životě záleží, kam investuji?« Do bohatství, které pomíjí a kterého se svět nikdy nenabaží, anebo do Božího bohatství, které dá život věčný? Stojíme před touto volbou: žít proto, abychom měli pozemský majetek, anebo dávat, abychom získali nebe. V nebi se totiž nepočítá to, co se má, nýbrž to, co se dává, a »kdo si hromadí poklady, není bohatý před Bohem« (Lk 12,21). Nehledejme tedy nadbytek pro sebe, nýbrž dobro pro druhé, nic drahocenného nám nebude chybět. Pán, který má soucit s naší chudobou a obdařuje nás svými hřivnami, ať nám daruje moudrost hledat to, na čem záleží, a odvahu milovat nikoli slovy, nýbrž skutky.“

Svatý otec: Žijeme-li ve strachu před Bohem, nemůže být náš život plodný

Vatikán. Petrův nástupce před polednem oslovil jako každou neděli poutníky, kteří dnes v počtu asi 20 tisíc přišli na Svatopetrské náměstí. Ve své promluvě papež komentoval podobenství o hřívnách z nedělního evangelia (srov. Mt25,14-30), ale pozastavil se u jiného aspektu než v kázání při dopolední mši ve vatikánské bazilice. Poukázal na důvod počínání špatného služebníka z Ježíšova podobenství, a tím byl strach, který služebníkově bránil mít důvěru ke svému pánu. Papež mimo jiné řekl:

„Strach vždycky znehybňuje a často vede ke špatným rozhodnutím. Strach odrazuje od iniciativy, přivádí k útěku do bezpečných a zaručených řešení, což má za následek, že se nic dobrého neuskuteční. K pokračování a růstu na cestě života netřeba mít strach, je třeba mít důvěru. Toto podobenství nám umožňuje chápat, jak je důležité mít správný pojem Boha. Nesmíme si myslet, že je špatným pánem, který je tvrdý a přísný a chce nás trestat. Pokud v sobě nosíme tento pomýlený obraz Boha, nemůže náš život být plodný, protože žijeme ve strachu, který nás nepovede k ničemu konstruktivnímu, ba dokonce nás bude paralyzovat; strachem se sami zničíme. Jsme voláni k reflexi, abychom objevili, jaký je doopravdy náš pojem Boha. Již ve Starém zákoně se Bůh zjevil jako »milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný« (Ex 34,6). Ježíš nám stále ukazoval, že Bůh není pánem tvrdým a netolerantním, nýbrž plným lásky a jemnocitu, dobrotivým otcem. Proto k Němu můžeme a máme mít nezměrnou důvěru.“

Kázání z Domu sv. Marty

21.11.2017

Proti kulturní a duchovní kolonizaci je jediný lék - mučednictví

Vatikán. Kulturní a ideologická kolonizace netoleruje rozdíly, všechno dělá stejným a vyústuje do pronásledování věřících – zdůraznil papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Komentoval čtení z knihy Makabejské (2 Mak 6,18-31), jež vypráví o Eleazarově mučednictví za vlády krále Antiocha Epifana, který se pokusil helenizovat izraelský národ.

Papež poukázal na tři zásadní typy pronásledování: výhradně náboženské, za druhé politicko-náboženské, přičemž jmenoval Třicetiletou válku či Bartolomějskou noc, a jako třetí typ čistě kulturní pronásledování, které nastává zaváděním „nové kultury, která chce všechno udělat znovu a skoncovat s obyčejí, dějinami i náboženstvím lidu. Tento typ perzekuce popisují knihy Makabejské a postihnul tehdy »nejpřednějšího znalce Písma« (2 Mak 6,18), jenž byl odsouzen k smrti za svoji věrnost Bohu.

Papež František poukázal také na včerejší liturgické čtení (1 Mak 1,10-15.41-43.54-57.62.64), jež podrobně popisuje toto kulturní pronásledování. »Z Izraele povstali bohaprázdní lidé«, kterým imponoval majestát Antiocha Epifana a kteří se rozhodli, že »sjednají s okolními národy smlouvu, [...] odebrali se ke králi, a ten jim dovolil, aby zavedli pohanské mravy«. Tímto způsobem – pokračoval papež – lid, který vyrostl na Pánově Zákonu, přijal novou kulturu, »obyčeje pohanů«, které skoncovaly se vším: s kulturou, náboženstvím a Božím Zákonem. Všechno znovu, tato modernost – zdůraznil papež - je opravdovou ideologickou kolonizací, která chce vnutit izraelskému lidu uniformní obyčeje, jež ukládají jednat určitým způsobem a ne jiným, takže ruší svobodu. Někteří to přijali, protože to považovali za dobrou věc, chtěli být jako druzí, zřekli se tradic a začali žít jinak.

V lidu se však zrodí odpor a někteří, jako právě ctihodný Eleazar, brání pravé obyčeje izraelského lidu – řekl dále papež s odkazem na dnešní čtení z druhé knihy Makabejské, která podává příběhy těchto hrdinských mučedníků. »Toto pronásledování se zrodilo z ideologické kolonizace, která vždycky pustoší, všechno činí stejným a není schopná tolerovat rozdíly. Vyrůstá z »hříšného kořene«, který zmiňuje první kniha Makabejská, totiž od Antiocha Epifana, který násilím zaváděl v Božím lidu nové, pohanské a světácké obyčeje.“

„Toto jsou kulturní kolonizace, které vedou také k pronásledování věřících. Pro příklady netřeba chodit příliš daleko. Pomysleme na genocidy, které byly v minulém století výrazem nové kultury. Řeklo se: »Všichni budou stejní, a ti, kdo nemají čistou krev, ven«. Všichni stejní, není místo pro rozdíly, není místo pro druhé, není místo pro Boha. To je ten »hříšný výhonek« (1 Mak 1,10). Uprostřed těchto kulturních kolonizací, rodícími se ze zvráceného ideologického kořene, se stává kořenem sám Eleazar.“

Eleazar vskutku umírá s myšlenkou na mladé lidi, kterým zanechává šlechetný příklad, dává život z lásky k Bohu a Zákonu a stává se »památkou ctnosti« (2 Mak 6,31). Ve srovnání s oním hřísným kořenem, který produkuje ideologickou a kulturní kolonizaci, se objevuje nový kořen, který dává život budoucnosti. „Z Antiochova kralování vzešla novota. Ne všechny novoty jsou špatné, vždyť evangelium je také novotou, avšak je nutné umět rozlišovat“ – pokračoval papež.

„Je třeba rozlišovat novoty. Je tato novota od Pána, pochází z Ducha svatého, roste z Božího kořene, anebo je to novota pocházející z hříšného kořene? Co bylo dříve hříchem, totiž zabíjení dětí, je dnes možné, není to takový problém – to je zvrácená novota. Dříve byly rozdíly jasně dané Bohem, respektovalo se stvoření, avšak dnes jsme trochu modernější... rozdíly už takové nejsou... a vzniká jakási směsice.“

Boží novota – pokračoval papež – nikdy nevyjednává, nýbrž umožňuje růst a dívá se do budoucna.

„Ideologické a kulturní kolonizace si hledí pouze přítomnosti, popírají minulost a nehledí na budoucnost. Žijí okamžikem, nikoli v čase, a proto nám nemohou nic slíbit. A tímto postojem, který dělá všechny stejnými a ruší rozdíly, se páchá ohavný hřích rouhání proti Bohu stvořiteli. Každá kulturní a ideologická kolonizace hřeší proti Bohu Stvořiteli, protože chce měnit tvorstvo, které učinil On. Proti tomuto počínání, které se během dějin mnohokrát vyskytlo, je jenom jediný lék, totiž svědectví neboli mučednictví.“

Eleazar vskutku vydal svědectví života a myslel na odkaz, který zanechává svým příkladem. Říká: »Já žiji takto. Vedu dialog s těmi, kdo smýšlejí jinak, ale moje svědectví je takovéto, podle Božího Zákona«. Eleazar neuvažuje o penězích nebo nějaké jiné pozůstalosti, nýbrž myslí na příklad svého svědectví, který bude pro mladé lidi příslibem rozkvětu. Stává se kořenem, aby dal život druhým. A jeho příklad – končil papež dnešní kázání v Domě sv. Marty – ať pomáhá i nám ve chvílích určitého zmatku tváří v tvář kulturním a duchovním kolonizacím, které nám jsou podávány.“

22.11.2017

Papež: Mše není pouhá vzpomínka na minulost

Vatikán. Dnes dopoledne se na Svatopetrském náměstí sešlo přibližně 15 tisíc lidí, aby se účastnili generální audiece. Zahájilo ji čtení z listu Galaťanům (2,19-21), ve kterém sv. Pavel prohlašuje, že je spolu s Kristem ukřižován: „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.“ Papež František zvolil tento text jako podklad třetí části cyklu katechezí pojednávajících o mši svaté. Dnes mluvil o podstatě mše, která je památkou Kristova velikonočního tajemství: „Není to však pouhá vzpomínka, nýbrž zpřítomňuje to, k čemu došlo před dvaceti stoletími,“ řekl Petřův nástupce.

„Kristova Pascha je definitivním vítězstvím nad smrtí, protože On proměnil svoji smrt na svrchovaný skutek lásky. Zemřel z lásky! A v eucharistii nám tuto svoji velikonoční, vítěznou lásku chce dát. Přijmeme-li ji vírou, můžeme také milovat Boha a bližního doopravdy, můžeme milovat jako On miloval nás, položením života.

Pokud je ve mně Kristova láska, mohu se plně darovat druhému ve vnitřní jistotě, že i kdyby mne druhý měl zranit, nezemřu; jinak bych se musel bránit. Mučedníci odevzdali život právě v této jistotě z Kristova vítězství nad smrtí. Jedině zakoušíme-li tuto Kristovu moc - moc Jeho lásky - jsme opravdu svobodní beze strachu se odevzdat. Toto je mše: účast na Ježíšově umučení a smrti, vzkříšení a nanebevstoupení. Jdeme-li na mši, je to totéž jako bychom šli na Kalvárii. Avšak pomyslete, představme si, že jsme ve mši na Kalvárii a víme, že tamten člověk je Ježíš. Copak si dovolíme klábosit, fotit a dělat tak trochu divadlo? Nikoli. Vždyť je tam Ježíš! Zajisté bychom mlčeli, slzeli a také se radovali, že jsme spaseni. Když jdeme do kostela účastnit se mše, přemýšlejme o tom, že jdeme na Kalvárii, kde Ježíš dává svůj život za mne. A tak přestane podívaná, přestane klábosení, komentování a vše, co nás vzdaluje od krásy, kterou je mše, Ježíšův triumf.

Myslím, že nyní je jasnější, jak se sloužením mše pokaždé zpřítomňuje a působí Pascha, tedy smysl této památky. Účast na eucharistii nám umožňuje vejít do Kristova velikonočního tajemství a dává nám, abychom spolu s Ním - tam na Kalvárii - přešli ze smrti do života. Mše je opětovná Kalvárie, nikoli nějaký spektakl.“

Nepečujme příliš sami o sebe a vlastní společenství, vyzval papež františkány

Vatikán. Chudí a menší – kde jsme ale dnes? Na čí straně, s kým navazujeme vztahy a komu dáváme přednost?, ptal se papež František asi stovky členů františkánské rodiny – menších bratrů a terciářů, které v pravé poledne přijal v Klementinském sále Apoštolského paláce. Římský biskup věnoval svou promluvu přídavnému jménu „menší“, které blíže určuje podstatné jméno „bratr“, a stává se tak typickým rysem františkánského bratrského vztahu. „Ať se nikdo nenazývá »převor«, ale všichni ať se nazývají prostě »menší bratři« (srov. Lk 22,26). A jeden druhému ať umývá nohy (srov. Jan 13,14)“, odkázal papež k Nepotvrzené řeholi sv. Františka (6,23).

"Můžeme s jistotou říci, že toto umenšení, byť mu nechybí asketická a sociální motivace, vychází z kontemplace vtělení Božího syna, který se stal maličkým. S toutéž logikou, v jaké se stal chudým, ačkoli byl bohatý (2 Kor 8,9). Je to logika „obnažení“, kterou František doslova naplnil, když se donaha vysvlékl ze všech pozemských statků, aby se cele daroval Bohu a bratrům."

Františkánské umenšení je místem setkání a společenství s Bohem, prostorem pro setkání a společenství se spolubratry a všemi dalšími lidmi, a konečně místem setkání a společenství se stvořením, pokračoval Petrův nástupce a rozvinul tato tři hlediska.

"Podle svatého Františka člověk nevlastní nic s výjimkou svého hříchu a má takovou hodnotu, jakou má před Bohem, a žádnou jinou. Váš vztah k Bohu má proto být vztahem dítěte – pokorný a důvěřující – a vztahem celníka v evangeliu, tedy znalým vlastního hříchu. Dávejte si pozor na duchovní pýchu, na farizejskou pýchu – je to ten nejhorší ze zesvětštělých postojů."

Vaše spiritualita se vyznačuje vrácením všeho obdrženého dobra „nejvyššímu, všemocnému a dobrému Pánu“ (*Chvalozpěv stvoření*), a to jak chválou, tak životem podle evangelní logiky daru. Ta nastupuje tehdy, když vycházíme sami ze sebe, setkáváme se s druhými a přijímáme je do svého života.

"Jak? Vyhýbáním se jakémukoli náznaku povýšenosti. To znamená, že v souladu s Napomenutím sv. Františka vymýtíme ukvapené soudy o druhých a pomlouvání bratrů za jejich zády, zavrhneme pokušení využívat svou autoritu k podrobování druhých, nebudeme se domáhat odměny za služby, které prokazujeme druhým, tím spíše, že jejich laskavost považujeme za povinnou, zapudíme hněv a pohoršení nad bratrovým hříchem."

Umenšenost, která je výrazem vyznávané chudoby, se správně prožívá tehdy, když se vztahy pěstují v nemajetnickém duchu, když se na druhém člověku hodnotí klady jako Pánův dar, když zejména představení vykonávají svou službu milosrdně, jak nádherně popisuje Františkův List ministrowi, dodal papež.

"Spravedlnost vás přivádí k uznání práv každého spolubratra, ale milosrdná láska tato práva přesahuje a volá vás k bratrskému společenství – nemilujete totiž práva, ale bratry, které máte přijímat v úctě, pochopení a milosrdenství. Důležití jsou bratři, nikoli struktury."

Také ve vztahu k mužům a ženám, které menší bratři potkávají na cestách světa, se mají vyvarovat povýšených postojů, naléhal Svatý otec. Podle doporučení svého zakladatele mají naopak pohostinně přijímat každého („kdo k nim přijde, přítele či nepřítele, zloděje nebo lupiče“) a sdílet život s nejpohrdanějšími lidmi, tedy se skutečnou menšinou společnosti („chudými a slabými, s nemocnými, malomocnými a s žebráky na cestách“; *Nepotvrzená řehole sv. Františka*).

"Františkova slova nás nutí k otázce: Kde je dnes naše bratrské společenství? Na čí straně? S kým se stýká a koho upřednostňuje? (...) Je příhodné, aby každý zpytoval svědomí a svůj životní styl – výdaje, oblékání, to, co považuje za nezbytné, jak se věnuje druhým, zda uniká duchu přílišné péče o sebe sama a vlastní společenství. A prosím, když děláte něco pro nejmenší, vyřazované a nejposlednější, nekonejte to z výšin své nadřazenosti. Spíše myslte na to, že je to způsob, jak vrátit, co jste zdarma dostali."

Obejměte malomocné naší doby, tedy lidi zbavené důstojnosti a světla evangelia, a milosrdně se s nimi ztotožněte jako váš otec sv. František, vyzýval papež. To není nějaký vágní sentiment, nýbrž natolik hluboký mezilidský vztah, že nakonec vede ke sdílení téhož osudu. Posledním prostorem františkánské umenšenosti je společenství se stvořením, zakončil Petrův nástupce:

"Vstupte do dialogu se vším stvořením a propůjčujte mu hlas ke chvále Stvořitele. Pečujte o něj za překonání jakýchkoli ekonomických kalkulů a iracionálního romantismu. V péči o společný domov spolupracujte s jinými iniciativami a vždy pamatujte, že existuje úzký vztah mezi chudými a zranitelností planety, mezi hospodářstvím, rozvojem, péčí o stvoření a přednostní volbou chudých."

Řekl Svatý otec členům františkánské rodiny.

24.11.2017

Římský biskup vyzval ke kontemplativnímu pohledu na migraci

Vatikán. „Migranti a uprchlíci, muži a ženy hledající mír“ – tento titul nese papežské poselství k novoročnímu Světovému dni míru, které bylo dnes představeno v tiskovém středisku Svatého stolce. Papež František jej datoval 13. listopadem, liturgickou památkou sv. Františky Cabrini, patronky migrantů, od jejíhož úmrtí letos uplynulo sto let. Římský biskup slovy svého předchůdce Benedikta XVI. připomíná, že migranti nejsou „čísla, nýbrž muži a ženy, děti, mladí i staří, kteří hledají místo, kde by mohli žít v míru“ (*Angelus*, 15.1.2012). Jak dále podotýká, podle všech dostupných prvků mezinárodního společenství budou migrace nadále poznamenávat naši budoucnost. Zatímco někdo je považuje za hrozbu, papež vyzývá k důvěryplnému a kontemplativnímu pohledu víry, který v migračním pohybu spatřuje příležitost k budování mírové budoucnosti.

Poukazuje přitom na obraz nového Jeruzaléma, jak jej popisují prorok Izaiáš (60. kap.) a kniha Zjevení (21. kap.) – tedy jako město se stále otevřenými branami, aby mohli vstoupit lidé všech národů, obdivovat je a zahrnovat bohatstvím. Panuje v něm mír a jeho vnitřní soužití řídí spravedlnost. Obdobným kontemplativním pohledem máme vnímat naše města – totiž pohledem víry, která objevuje Boha, jenž přebývá v jeho domech, na ulicích a náměstích (...) a prosazuje solidaritu, bratrství, touhu po dobru, pravdě a spravedlnosti (*Evangelii gaudium*, 71), připomíná Svatý otec. Tento pohled zároveň pomáhá politikům a veřejným činitelům, aby rozeznali, co je dobrem pro všechny členy jediné lidské rodiny. Politici totiž nesou zřejmou odpovědnost za svá společenství, kterým mají zajistit odpovídající práva a harmonický rozvoj, aby nedopadli jako pošetilý evangelní stavitel, který nemohl dokončit stavbu (*Lk 2,14*).

Papež upozorňuje na rétoriku, která se silně rozšířila v mnoha cílových zemích migrantů a vyzdvihuje rizika pro národní bezpečnost a finanční zatížení, plynoucí z přijímání nových příchozích. Takto se pohrdá lidskou důstojností, kterou je nutné přiznat všem lidem, protože jsou Božími syny a dcerami, varuje a vyslovuje znepokojení nad lidmi, kteří leckdy z politických cílů rozdmýchávají strach z migrantů a namísto budování míru tak rozsévají násilí, rasovou diskriminaci a xenofobii. Papež předkládá program čtyř základních činností v rámci veřejné politiky – přijetí, ochrany, podpory a intergace migrantů – který ve dvaceti konkrétních bodech zpracovala sekce pro migranty a uprchlíky vatikánského Úřadu pro službu integrálnímu rozvoji.

V závěru poselství ke Světovému dni míru Petrův nástupce vyslovuje přání, aby během příštího roku (2018) Organizace spojených národů definovala a schválila dvě globální smlouvy, které se stanou rámcem politických a praktických opatření v otázce migrace. Jedna by se měla týkat bezpečné, řádné a regulérní migrace, druhá pak uprchlíků. Svatý otec při jejich vypracování naléhá na soucit, prozíravost a odvalu, protože pouze takto požadovaný realismus mezinárodní politiky nepodlehne cynismu a globalizované lhostejnosti.

Papež: Zvítězit nad dostředivou silou vlastních zájmů

Vatikán. Když odpovídáme Bohu, otevírají se před námi nečekané horizonty, říká papež František ve videoposelství pro italský Festival sociálního učení církve. Sedmý ročník této akce probíhá od 23. do 26. listopadu ve Veroně pod heslem „Věrnost a změna“. Na dnešní inauguraci vystoupil rovněž kardinál

Luis Antonio Tagle, arcibiskup z Manily, který přednesl příspěvek o perspektivách Asie. Papež si v úvodu svého poselství všímá „logického překvapení“, jaký vyvolává název akce vybízející uvažovat o věrnosti jako připravenosti ke změně. Připomíná v té souvislosti příslib, který dal Bůh Abrahamovi, když jej navzdory pokročilému věku vybídl, aby vyšel z domu svých otců:

„Abrahám musel podstoupit změnu, odejít, aby dostal věrnosti. Boží Slovo nám pomáhá rozlišovat dvě tváře změny: první je důvěra, naděje a otevřenost novému, druhou je nesnáz, kterou nám působí opouštění svých jistot a vycházení vstříc neznámému.“

Vždy je svůdnější zachovat známá slova a gesta, zůstat ve svém prostředí, než vyjít a zahájit něco nového, dodal Svatý otec a vybídl, abychom si položili otázku, co se děje, když zachováme věrnost Bohu a člověku:

„Když odpovíme Bohu, vždy dochází k zahájení určitého procesu. Stane se něco nevídaného a jsme vedeni k tomu, co jsme si neuměli představit (...) Věrnost člověku pak znamená vyjít ze sebe, abych se setkal s konkrétním člověkem, s jeho tváří, jeho potřebou něhy a milosrdenství, aby tak on mohl vyjít z anonymity, z existenciální periferie.“

Jak dodal papež František, věrnost člověku znamená otvírat oči a srdce ubohým, ale také těm, kdo nemají práci či jsou zraněni lhostejností a ekonomikou, která vyřazuje a zabíjí, nebo těm, kdo prchají před násilím a válkou.

„Věrnost člověku znamená zvítězit nad dostředivou silou vlastních zájmů, egoistických zájmů a vytvořit prostor zaujetí pro druhého, odmítnout pokušení k zoufalství a udržovat živý plamen naděje.“

Věrnost Bohu a věrnost člověku se tak setkávají v dynamickém pohybu, který nabývá podoby změny sebe samého i svého okolí. Změna je totiž ozdravující nejen tehdy, když se věci ukládají špatně, ale také tehdy, kdy všechno funguje dobře a jsme v pokušení usnout na vavřínech – zdůraznil papež v promluvě k účastníkům 7. festivalu věnovaného sociálnímu učení církve, který v těchto dnech probíhá ve Veroně.